

Kabinet Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

202500945

> Retouradres Postbus 20001 2500 EA Den Haag

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. de informateur, mevrouw Letschert
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Kabinet Minister-President

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag
Postbus 20001
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2025-013261/9570716

Datum 19 december 2025

Geachte mevrouw Letschert,

Bijgaand doe ik u de antwoorden toekomen op vragen gesteld aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (kenmerk 202500822).

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze,
De Secretaris-Generaal,

drs. G.J. Bultendijk

> Retouradres Turfmarkt 147

Aan de Minister-President
minister van Algemene Zaken
H.W.M. Schoof
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
www.eijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk

Kenmerk
2025-0000711191

Uw kenmerk

Datum 18 december 2025

Betreft Verzoek informatie ten behoeve formatie 202500822

Geachte heer Schoof,

U heeft ons het verzoek doen toekomen van de informateur met daarin vragen over de weerbaarheid van politiek ambtsdragers (kenmerk 202500822). Bijgaand treft u de verzochte informatie. Ik wil u vragen deze informatie door te geleiden naar de informateur.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

Vincent Roosen
Secretaris-generaal

Beantwoording formatievragen aangaande het programma weerbaar bestuur

op 17 december 2025 (Kenmerk: 202500822)

Vraag 1: In hoeverre heeft het Programma Weerbaar Bestuur een bijdrage kunnen leveren aan (het vergroten van) de veiligheid van politieke ambtsdragers?

Antwoord:

- Doel van het programma weerbaar bestuur sinds 2018: de (preventieve) veiligheid van decentrale politieke ambtsdragers vergroten en de impact van vormen van agressie, intimidatie en bedreiging verkleinen.
- Het programma en samenwerking met partners¹ is in 2024 positief geëvalueerd door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB). Conclusie: politieke ambtsdragers voelen zich goed gesteund door de preventieve maatregelen en geboden nazorg.
- Bereikt sinds de start in 2018:
 - Woningscans en (preventieve) beveiliging voor decentrale bestuurders;
 - Advies en nazorg aan alle decentrale politieke ambtsdragers die met agressie, intimidatie of bedreiging te maken kregen;
 - Bewustwording en normstelling over grensoverschrijdende agressie en handelingsperspectief aan 170 gemeenteraden en Provinciale Staten met uitbreiding naar de waterschappen.
- Huidige situatie:
 - De situatie is in toenemende mate zorgelijk. De monitor Integriteit en Veiligheid 2024 toont een verdubbeling sinds 2014 van het percentage politieke ambtsdragers dat te maken krijgt met agressie of intimidatie. Ook de ernstig ervaren incidenten zijn toegenomen. Online agressie en intimidatie komt vaker voor bij vrouwelijke politici en de impact is onevenredig groot. Dit wordt soms gevoed door desinformatie in het publieke en politieke debat.
 - Het percentage aangiften is daarentegen gedaald. Een van de verklaringen hiervoor is het hogere percentage online intimidatie en bedreiging wat minder snel wordt gezien als strafbaar feit.
 - Niet alleen burgemeesters liggen onder vuur, steeds vaker worden bijeenkomsten van volksvertegenwoordigers verstoord. Denk aan de recente voorvallen in Uitgeest, Lisse, Zwolle en Venlo met vuurwerk en stenen door de ruit. Hierdoor komt het democratische proces onder druk te liggen.

Vraag 2: Zijn er nog andere programma's / activiteiten, gericht op (het vergroten van) de veiligheid van politieke ambtsdragers?

Antwoord:

- Er zijn geen andere programma's gericht op het vergroten van de weerbaarheid en veiligheid van alle decentrale politieke ambtsdragers. Preventief: vanuit het BZK-programma Maatschappelijke onrust en ongenoegen worden bestuurders ondersteund bij het duiden van ongenoegen en het voorkomen van escalatie.
- Voor politieke ambtsdragers in de Haagse regio is er het Team Bedreigde Politici (onderdeel van politie-eenheid Den Haag) voor de ondersteuning bij het doen van aangiften bij strafbare bedreigingen.

¹ Dit zijn de partners van het Netwerk Weerbaar Bestuur zoals de VNG, beroeps- en belangenverenigingen van politieke ambtsdragers en veiligheidsexperts.

- *Uitbreiden beveiligingsmaatregelen*: uitbreiden van de preventieve beveiligingsmaatregelen naar decentrale volksvertegenwoordigers. (€ 2 mln. struc.)
- *Beter inzicht in maatschappelijk onrust*: uit onderzoek blijkt dat inconsistentie en onduidelijkheid in beleid maatschappelijke onrust voedt, net als fragmentatie en rolonduidelijkheid van overheden zelf. Voor preventie van escalerend ongenoegen is extra inzet nodig en het omgaan met maatschappelijk ongenoegen, polarisatie en onrust. (€ 2 mln. struc.)
- *Bewustwording*: inzet op het vergroten van kennis over (online) intimidatie en bedreiging en desinformatie. (€ 1 mln. struc.). *Dit is onderdeel van een breder pakket aan maatregelen op het tegengaan van desinformatie en vijandige polarisatie in het publieke debat (zie fiche BZK/OBDR voor een democratische rechtsstaat, sterke regio's en goed bestuur)*

Repressief (totaal € 5 mln struc.)

Uit de recente evaluatie van de Eenduidige Landelijke Afspraken (ELA) over hoe politie en Openbaar Ministerie (OM) uniform omgaan met bedreigingen tegen functionarissen met een publieke taak, blijkt dat aangiftes niet altijd goed worden opgevolgd. Dit is een reden waarom politieke ambtsdragers geen aangifte doen van (ernstige) incidenten.

Er kan worden geïnvesteerd in:

- Een landelijk team dat zich specialiseert in het kwalitatief verbeteren van aangiftes bij bedreiging en intimidatie van politieke ambtsdragers.
- Ontwikkeling van mogelijke alternatieve sancties (zoals privaatrechtelijk) die aan daders kunnen worden opgelegd, wanneer strafrechtelijke vervolging onvoldoende soelaas biedt. Voorbeeld is het eisen van schadevergoeding of het onderzoeken van de grondwettelijke regeling van ontzetting uit het kiesrecht van bedreigers bij veroordeling.

Breder pakket bescherming democratische rechtsstaat

Ten slotte zal deze intensivering op weerbaar bestuur pas echt succesvol zijn als het onderdeel is van een breder pakket aan maatregelen dat zich richt op de bescherming van de democratische rechtsstaat als geheel. De toename van agressie en intimidatie richting politieke ambtsdragers is namelijk onderdeel van een bredere trend waarbij instituties en de dragers van de democratische rechtsstaat steeds vaker oneigenlijk onder druk worden gezet door ondermijnende krachten uit binnen- en buitenland. *Zie hiervoor fiche BZK/OBDR voor een democratische rechtsstaat, sterke regio's en goed bestuur.*

Bijlage: Financiële tabel

In mln.	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Struc.	Opmerking
Normeren en vakmanschap		7,5	10	10	10	10	10	Leerlijnen moeten nog worden ontwikkeld
Preventief	13	15	15	15	15	5	5	Inzet veilig vergaderen van 2026 – 2030. Uitbreiden bekostiging beveiligingsmaatregelen vanaf 2027 omdat het ingeregeld moet worden.
Repressief		1	3	4	4	4	4	Het kost tijd voordat een landelijk team is ingericht.
Totaal	13	23,5	28	29	29	19	19	